

Oponentský posudek diplomové práce Ady Vondráškové „Islámský závoj – symbol útlaku žen?“

Autorka ve své práci podrobně a z několika hledisek rozebírá diskusi o ne/zahalování muslimských žen. Nejprve ukazuje historii tohoto jevu a jeho náboženské i zvykové pozadí. Podrobně se zabývá jednotlivými symbolickými významy, jichž zahalování (v různých svých formách) postupně nabývalo. Zároveň poukazuje na rozdíly mezi normativním a žitým náboženstvím.

Po tomto rozboru se zabývá druhým, v České republice mnohem méně známým tématem, a sice islámským feminismem. Islámský feminismus, jeho vznik, vývoj a současné podoby v arabských zemích i v Evropě a Americe je pojednán též v souvislosti s feminismem sekulárním. Nakonec autorka ukazuje pohledy tří muslimských (či z muslimského zázemí pocházejících) feministek na problematiku zahalování muslimských žen.

Důležitým prvkem práce je kapitola „Fundamentalismus v názorech na zahalování“. Autorka správně ukazuje, že kromě známého a medializovaného fundamentalismu islámského existuje též fundamentalismus sekulární, který zahalování žen nezřídka užívá jako stejně zjednodušující cejch – jen s opačným znaménkem. To se dobře ukazuje na příkladech se současné Francie.

Mám-li směřovat k autorce kritiku, pak se týká jazykové stránky textu. Některé formulace jsou zbytečně ovlivněny angličtinou (např.: „pro podporu mé argumentace“ (s. 62), „pro Fadwu El Guindi je autentičnost zahalování v islámu sporná“ (s. 50), „muslimky, které přijímají identitu feministek“ (s. 21) atd.). Bez nich by byla práce čtivější.

Otázky na autorku:

1. Vidíte nějaký rozdíl mezi pojmy „útlak“ a „oprese“? Pokud ano, v čem?
2. Vidíte nějaký rozdíl mezi pojmy „sekulární“ a „sekularistický“? Pokud ano, jaký?
3. Hodláte se tématům zahalování a islámského feminismu věnovat dále?

Vzhledem k tomu, že současná česká společnost je inteligentních příspěvků k tomuto tématu více než potřebná, doporučuji práci či její části k publikaci, a to nejen odborné. Stejně tak autorku prosím, aby zvážila, zda se nepustit do překladu díla L. Ahmed. Nakladatel by se snad našel.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm A.

v Praze, 14. června 2013

Mgr. Ruth J. Weiniger